

Újra Montenegróban

Ahogy már sok éve, idén is 2 hétre kiutazott a magyar barlangász társadalom apraja-nagyja a Lovćen-hegységbe, hogy jól kikutathassa a barlangok titkait és a legjobb strandhelyeket a tengerparton. Az indulás előtti héten már tűkön ültünk, amikor minden híradás horvát és montenegrói erdőtüzekről írt, de az indulás előtt már megnyugtató cikkek jelezték, hogy az országban sikerült minden lángot megfékezni. Viszont, ahogy a Njeguši-polje peremére értünk, már a kocsiból is láttuk, hogy a csaknem a tüzeiktől teljesen ép környéken csak egyetlen fekete folt látszik, és az pedig éppen a táborunknak a helye.

A hamus lábak találkozása

Szerencsére a kaszálás a réten megmentett minket attól, hogy koromfekete legyen minden, de még így is pár napig nyalogattuk a sebeinket, újraépítettük leégett illemhelyeinket. Én nem is türtem sokáig ezt a környezetet, érkezésünk után 1 nappal máris 5 napos kutató bivakos túrára indultam a Kétlyukú-Jeges-barlangrendszerbe. A bejáratú aknasort Joe-val ketten felváltva szereltük sietve, mivel utánunk indultak bivaktársaink és serpáink is. Sajnos olyan gyorsak voltunk, hogy az aknasor alján elkékvült ajakkal, dideregve vártuk a többiek érkezését, kissé dühösek is voltunk a többiekre, hogy késve indultak, de a kisbegükből előkerült egy minden értelemben 40 fokos gömbszörp, amiből egy nyalás után egyből megbocsájtottunk minden bűnükért.

Táborépítés (Spáda Ágnes Ilka)

Termelési értekezlet (Berentés Ágnes)

Photo: Gergely Ambrus

A Jeges-barlang bejárati aknasora (Ambrus Gergő)

Serpák és bivakosok az alvóhelyen (Kalotai Zsófi)

Már együtt folytattuk az utunkat a Hal-álmom 1 órás kuszodájában, és végül átvergődtünk begjeinkkel a szifonon is, hogy elérjük alvóhelyünket. Másnap a vifon levesből merített erővel elkezdtek a munkát, Boti és Bandi befúrtak 27 új nittet, amiből csupán 9 darab volt a feltárás része, mivel a többi az eddig feltárt részek helyes biztosítására ment. A pálya tényleg minden tekintetben jó lett, így Joe az alábbi szöveggel rukkolt elő: „Mondok egy viccet: Két OSZ-es elment expedíciósan szerelni...”. Míg a fiúk lent fúrtak, addig Szabó Gergővel és Joe-val beszereltük a 80-as akna tetején található ablakot és nekiláttunk a térképezésnek. Az ablak mögött húzódó rövid járatrészben a már tavaly megörökített szép Olajos-csigát mi is megnéztük, majd aláereszkedtünk a 80-as-, majd a Vérpulyka-aknában összemérni a Kantyútlan-akna ablakából Kalotai Zsófiékkal, akiket épp elcsíptünk, így tudtunk egymásnak integetni, meg adatot cserélni is. Még aznap utolértük a szerelő team-et a Busz-pályaudvarnál, ami a benne pihenő nagy gambikról=buszokról lett elnevezve. Egyébként ez már az a szakasz, ahol a Jeges felől érkezve a Kétlyukú hatalmas meandere felett haladunk tovább az ismeretlenbe.

Augusztus első napján immár minden lehetőség adott volt, hogy tovább haladhassunk az ismeretlenbe, de Boti és Joe miután ellőtték az utolsó fúrós akksikat is, megegyeztünk, hogy Ryobi benzines fúrót már nem vesszük elő, mivel reggel is csak köhögött 1 órás húzkodás után – ennek ellenére Bandi kezei közt mindig megemberelte magát, mivel még aznap kimászásra került újból a most már nevet kapott Kampós-kürtő, amibe még egy-két nitt belekerült. A tetején meglepődésünkre szifon volt, de sajnos elég kicsike, így valószínűleg még sokat kell fulladnia a barlangnak, hogy oda bemerészkedjünk. Szabó Gergő és Bandi a végponti hatékony szerelés érdekében hősiiesen kifutottak a felszínre fúrót tölteni, míg ezalatt Boti, Joe és én a tavaly otthagytott Veronában próbáltunk tovább haladni, de a Ryobi két nitt után ezt megghiúsította, így azt meghagytuk másnapra Bandinak.

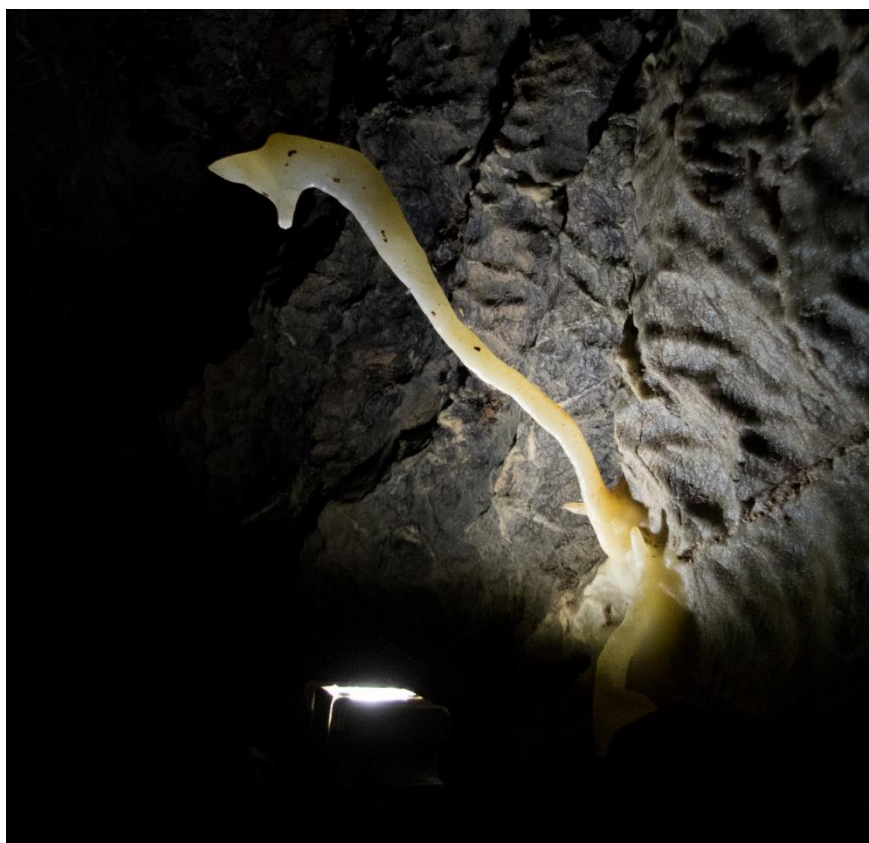

Berentés Ágnes, 2016

Olajos-csiga (Berentés Ágnes)

Vérpulyka-akna ablaka a Kantyútlan-aknából az összeméréskor fotózva (Kalotai Zsófi)

Az egyik oka, hogy kampós az a kürtő (Sándor Zsolt)

Másnap Bandi kezében valóban szuperált a Ryobi, így kimászásra került a Verona oldalában a cseppkőlefolyás, ami felett egy omladékos termet találtunk, benne lefele és felfele is lyukakkal. A lefele vezető lyukak nagy része már az ismert középső meander részbe vezetett, de volt egy, ahol már nem látszott a fény alulról, így azt meghagytuk kérdőjelnek. Előtte a bivaktól elvégeztük a felméréseket eddig a pontig és megnéztük a pár éve talált Felső-ágot is, ahol az egyik kis vízgyűjtőt elkereszteltük Dűne-tónak. A végponton közben a Kétlyukú patakos ága felett 100m-rel folyt a fúrás, ki lett mászva két ablak, így enyhe lejtés után tovább haladtak a meander felső részében és a kövek eséséből úgy ítélték meg, hogy már a Hubertusz-akna több, mint 300 méteres mélysége tátonghat alattuk. Boti aznapi megállapítása után, miszerint „Nincs mit hugyozni, mert nem ittunk elég vizet”, kikötöttük, hogy a bivakban is él a szabály, hogy „Vizet csak és kizárólag Ivanova Koritáról lehet hozni”, így inkább koplaltunk tovább ☺

Csütörtökön elhagytuk a tet helyét, de előtte még Joe lőtt egy csodálatos selfie-t a csapatról és CaveKids mackóról:

Dűne-tó (Szabó Gergő, Gyovai Tamás, Németh András)

A felszínre érve még nem gondoltuk, hogy a csapat nagy része holnap is barlangba fog menni, de megtörtént, így Joe-val csatlakoztunk Berentés Ágihoz, Farkas Andihoz és Repaszky Mikihez a tavaly talált Linóleum-barlanghoz, ami a környék legmagasabb csúcsa, a Stirovnik (1749m) oldalában nyílik. Megközelítése elég nehézkes és mellette még több lyuk is tátong a szinte függőleges falban, így magunkkal vittük Jessicát és Markot is, akik Amerikából csatlakoztak táborunkhoz és igen jól másznak. A barlang nevét időközben a többiek átnevezték Kamikaze-barlangra, mivel olyan nehézkes a megközelítése. A barlangban Ági szép fotókat készített a Miki által elnevezett Popici-teremről, míg mi Joe-val végig mértük a barlangot és beszereltük az egyik oldalaknát, amiben még voltak kérdőjelek, de sajnos befulladt.

Másnap már tényleg nem volt kérdés: el kell menni fürödni valahova! A többiek a tavaly Bécó által talált kanyont lecsekkolták, hogy az az aszály miatt már teljesen száraz, de Bécó rámutatott, hogy azért vannak benne pangó vizek, és feljebb pedig még több víz van, ahol lehet a patakos részen fürdeni. Ez kicsit hihetetlennek tűnt, hogy felfele több a víz a folyóban, de amikor a faluba beértünk egyből láttuk, hogy azért nincs víz lejjebb, mert a helyiek százasaival szipolyozzák ki a vizet csöveken keresztül a mederből. Egy jó burek mellett + 60 darab vifon levessel (amit a bivaumba vásároltam, csak hogy legyen kontraszt) már késznek éreztük magunkat a csobbanásra - a forró aszfalton, majd köveken gyalogolva haladtunk a kanyon beszállása felé, amikor láttuk, hogy még pangóvíz se nagyon van. A csapat fele elmenekült, de a másik fele pár perc múlva lemászott a szűk kanyonba és azért mégis talált megfelelő helyet a fürdésre és szórakozásra. Ráadásul az alacsony vízszint miatt a kanyon végén található 5m-es ugrásból 7m-es lett, amit ketten Ambrus Gergővel le is teszteltünk. Utána a hús patak vizébe feljebb újságotlunk el a többieknek a fejleményeket.

Útban fölfele a bejáratnál a Kamikaze-barlanghoz (Berentés Ágnes)

Popici-terem (Berentés Ágnes)

A csapat a bejáratban (Berentés Ágnes)

Fürdés a patakmederben (Kalotai Zsófi)

A Cijevna-folyó kiszáradt medre (Kalotai Zsófi)

A pihenés után következett a második hét, a táborban sok ember kicserélődött, a Kétlyukú-Jeges-rendszerben pedig újra megindult a bivosos kutatás, immár a második csapat által – önkényesen elnevezettünk Csipet-csapatnak, innentől már csak a főcímszene hangja zengett minden aknában. Ahogy a képen látható Zudi, Vince, Povi, Bandi és én mentünk le erre a csodálatos túrára. Hétfő reggel indultunk és már aznap munkába álltunk: Povi, Vince és Bandi alatt szerelték tovább a meandert addig, míg az kisebb kanyarokat és letöréseket követve bele nem torkollott a Hubertusz-akna tágas aknaszájába, ahonnan a meander folytatását majomhíddal érték el. Eközben Zudival a 80-as aknát fúrogattuk a Ryobival, ami kivételesen működött, majd mivel korán végeztünk átmentünk megnézni a Verona felett frissen kimászott cseppkőlefolyást, és a mögötte levő omladékos tereméből nyíló kis ablakocskát. Megpróbáltam tágítani kicsit a lyukat, persze a Ryobi meghalt, aznap már nem volt kedve többet dolgozni, és még Zudi azt is észrevette, hogy tágítás helyett, inkább szűkítettem a nyílást egy kő oldalra gurításával. Nagy nehezen megtékáztunk egy

kőtömböt, majd mivel én nem értem be Zudi préselte át magát a lyukon (ahol kiderült, hogy még kötél sem kellett volna hozzá), és 5 perc séta után beszámolt róla, hogy az évek óta kutatott meanderbe kerültünk, ami akadálytalanul megy tovább a végtelenbe. Az ablakocská neve: Kapu-lett, a járat a makacs Ryobi után pedig Ryobiológia-ág nevet kapta. Még aznap bejártuk (a felfedezés hevében rögtön befértem :D) ameddig bírtuk, így 200 métert egyből hozzádobtunk a barlanghoz.

Az első alvás után Vince már megelégedte a Vifon ízét, így áttértünk a carbonara tarhonya fogyasztására Németh András szakácsmester és ryobiológus ajánlásával. Persze a forró plusztabletták sem maradhattak el. Aznap mindenki az alsó végponton dolgozott: Bandi a Ryobival kettesben átszerelte a pályát, kivette a felesleges részeket belőle és fűrt pár plusz tagot is mellé, míg Zudi és Povi térképezték az új részeket. Vince és én neki is láttunk volna a meander folytatásának, amikor 10 méter séta után Vince belebotlott egy lelógó kötélbe. Kicsit értetlenkedtünk, majd rájöttünk hogy a meander visszakanyarodott önmagába és az imént itt ereszkedtünk le. Kezdett a helyzet kissé vicces lenni, akkor már azt is értettem, hogy Botiék egy hete valóban a Hubertusz felett jártak, mi pedig most az akna másik oldalán visszafordulva értünk újra a szájához. Így viszont az aknát áthidalni majomhíddal nem kell, elég lesz csak majd leereszkedni ott, ahol előző héten vége volt a pályának, hogy ott ablakokat nézegessünk. Viszont volt ott még másik ablak is, és ha már ott voltunk Vince egy majomhíddal odament, majd én belemásztam és bent is kikötöttem a kötele, ide Bandival vissza is néztünk mielőtt elhagytuk volna a tett helyszínét és varacskos disznó módra kúsztunk a csőben, hol sárban, hol pocsolyában, míg egy kb. 8 méteres aknát hagytunk ott a jövő évi expedíciónak kérdőjelesen.

Az utolsó bivakos napon az ígéretes Ryobiológia-ágba mentünk vissza, Zudi és Povi mérte, míg hárman tovább haladtunk és biztosítottunk egy felmászást kötéllal. Pár gambit lerúgtunk, mielőtt ők rúgtak volna le minket, egy majdnem el is temetett volna, ha Vince és Bandi ki nem mentenek a szorult helyzetemből, amikor mászva a kezembben maradt a fogással együtt egy tömbnyi fal is. Végül az ág végére Vince éhsége által ihletett nevek születtek a különböző cseppkőlefolyásokról: volt ott Madártej-forrás, majd a Vanília-tenger, ami szinte az egész meandert plafonig kitöltötte, de azért egy résnyi helyet hagyott az átkúszásra, és a túloldalt újból folytatódott a csodálatos járat, egyből egy nagy teremmel az alján szép szifonnal, az oldalán ígéretes ablakokkal, a közepén egy óriás beszorult kőtömbbel: Moby Dick-kel. Balra egyből végigjártunk egy gyönyörű oldalágat tele minden létező képződménnyel, még boxwork is volt, meg tetarata – meg, ami szem-szájnak ingere. El is neveztük Bolváry Ági szavajárásával ellentétesen Nagyfokú-illendőség-ágnak. De persze nem maradtunk járat nélkül továbbra sem, a már térképezésből érkező Zudiékkal jártuk be a meander folytatását, ami egy nagy cseppkőlefolyásos aknába torkollott, az alján 6x8 méteres tóval. Itt fordultunk vissza, sajnos képeket csak jövőre tudunk róla mutatni, gépet nem vittünk le.

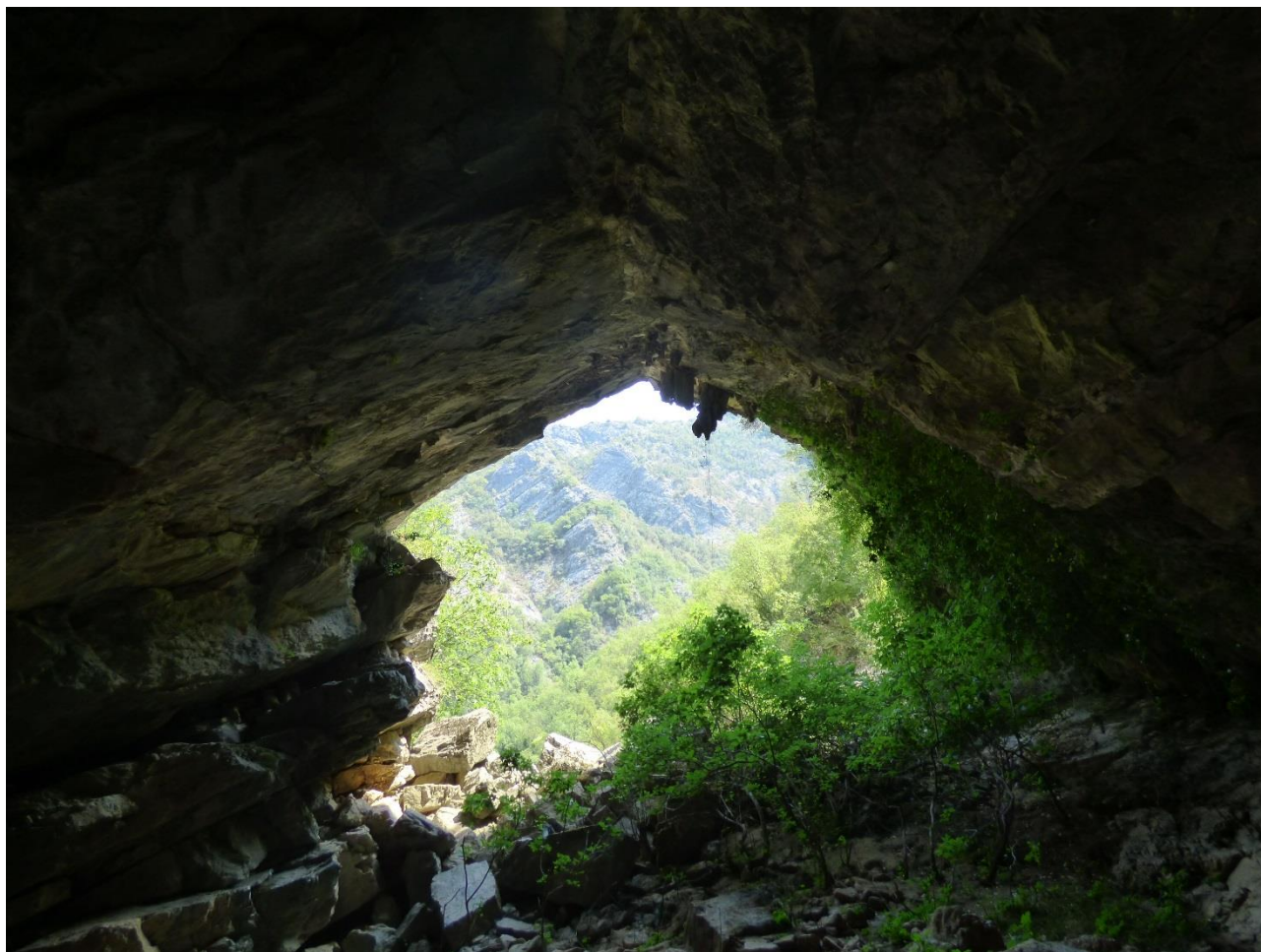

A meander még a Verona-akna előtt (Hegedűs András)

A 80-as akna beszállása, ahonnan hátra az albakhoz a fotóstól 9 tagú majomhíd vezet (Berentés Ágnes)

A felszínre érve újból pihenés következett: Bolváry Ágival és Bástyával indultunk neki Rijeka-Crnojevica forrásbarlangja felé. A barlanghoz menet a víz medrénél szép formákat, medencéket láttunk – az egyik medencében siklók fogadtak minket hálásan, mivel később Bástyá visszaengedte őket az aktív folyóba, a zárt üregből. A barlangba is besétáltunk egy darabon, durva volt látni, hogy mennyi denevér van ott, szinte alig kaptunk levegőt a guanóhalmok között. A falakat és köveket próbáltuk nem megérinteni, csak már akkor, amikor a penészes guanó helyett szép vizes és mosott falak voltak - mertünk hozzájuk érni. Meg is állapítottuk, hogy ide még vissza kell térnünk nagyobb fényekkel és felszereléssel, mert sokat nem láttunk. Kint a két legnagyobb medencében próbálgattunk fürdőzni, de az 5-8 fokos víz ezt nem nagyon engedte, így pár ugrás után átautóztunk, immár Kerivel is, aki útközben csatlakozott - a már megszokott patakmederhez, ahol leápolattuk magunkat a pedikűr halakkal.

Az Obodska-barlang bejárata (Kun Imre)

Szép formák a medernél (Kun Imre)

A barlang belsejében a patak ismét feltűnik (Sándor Zsolt)

Fürdőzőhelyünk a hideg vízben (Kun Imre)

Pedikúrhalak a Cijevna-folyóban (Kun Imre)

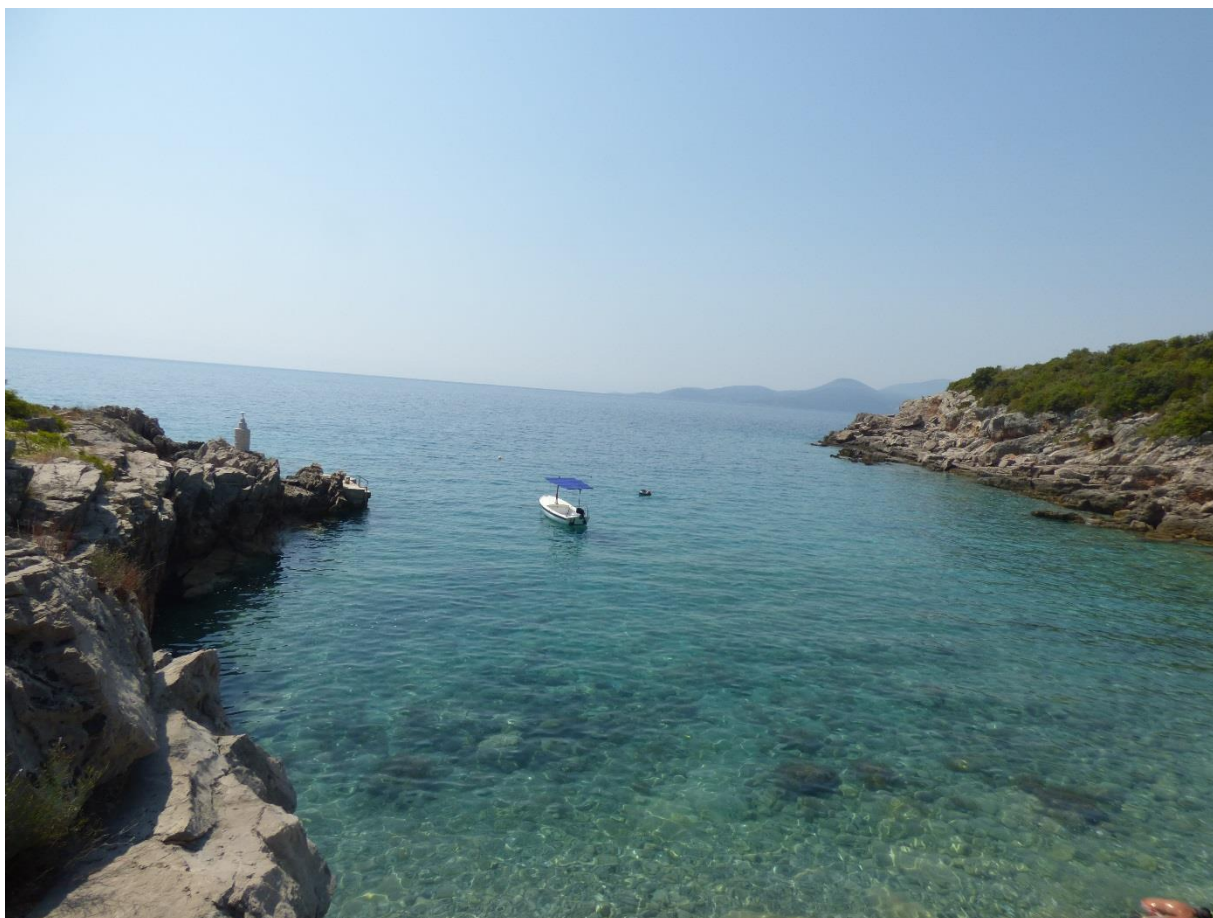
Az utolsó napra maradt a táborbontás, ahogy lenni szokott. Amire mindent kipakoltunk a központi sátor alól, elhatároztuk, hogy a tengerre még gyorsan leugrunk egy-két órára - sikerült is egy jó pancsolni a megszokott strandhelyünkön. Este 7-re mentünk Bukovicára az utolsó vacsorára, ahol helyi barátaink kávézója van, de útközben belebotlottunk egy tűzbe. A már eddig is mindenhol füstölő domboldalak közül most pont a kávézónál gyulladt ki az erdő, amit a helyi erő a tűzoltósággal karöltve próbált eloltani. Így a vacsorát csak félig ültük meg, mivel volt jobb dolguk is helyieknek a megvendéglésünkénél. A tábor helyére visszaérve Takácsné Bolner Kati tartott egy összefoglalót a táborról, majd Németh Tamás szórakoztatott minket kellemes zeneszámokkal gitáron. A hazaúton találkoztunk talán az egyetlen rendes határőrrel a magyar-horvát határon, aki még gyorsan átengedett minket az éjszeli váltás közben.

Összefoglalva: a tábor nagyon jól sikerült, a barlangkutatók folyékonyan és hatékonyan folyt és persze hagyott ismeretlen járatokat jövőre is nekünk. A felszíni tábor egy kisebb betegség áradaton kívül és a hamun kívül jó volt, amit el kell ismerni, hogy az „Öregek” és főleg Bolváry Ági segítségével nélkül nem mehetne ilyen jól. Takácsné Bolner Kati is elégedett volt a munkánkkal, hiszen nem csak a járatok gyarapodtak és az új objektumok száma nőtt, hanem a kataszterbe is özlöttek a dokumentációk az új és régi likakról. Kevés ilyen tábor van, ami ilyen létszámnál ilyen jól szervezett tud maradni, és itt mindenki megtalálta a helyét, a családok a gyerekekkel, a kezdők és profik egyaránt, de még olyanok is bő programkínálattal rendelkeztek, akik barlangba se szerettek volna menni. Szóval jövőre ugyanott találkozunk mindenkivel :)

Gyovai Tamás, 2017.08.30.

Kagyó és Cukibá slószot mosnak (Spáda Ágnes Ilka)

Kedvenc öblünk a nyílt Adrián (Kun Imre)

Tűz és a katasztrófa turisták (Kun Imre, Kagyó)

Pár kép még az idei túráról olyan helyekről, ahol én most nem jártam, de fontos alkotóeleme volt az expedíciónak, a képek alatt egy kis összefoglalóval:

Duboki-do, a kép magáért beszél, bár csak túrára lett beszerelve, de ritkán fotóz az ember hulló és egyben éppen csobbanó követ. Valószínűleg a fenti útépités egyik robbantása okán indult meg (Berentés Ágnes)

A Peć. Hatalmas aknája mellett idén még találva lett egy rövid, de csodálatos oldalág is, ebben gyönyörködhetünk az alsó képen. (Berentés Ágnes)

A képen is látható híres Slim Team két új taggal pontot tett a Bence-lika végére. (Berentés Ágnes)

A Bogos-barlang sok bivaikos csapata közül az egyik (fent) és a Njegos-barlang egyetlen idei bivaikos csapata. A Bogosban sok kérdőjel végére pont került, de még egy maradt, míg a Njegosban a kutatást egy kürtőben folytatták, ahonnan további járatot és kérdőjelet találtak (Berentés Ágnes, Kagyó)

Juju vezetésével a Kétlyukú-Jeges-barlangrendszer Jeges tagja felső részei is precíz és jó térképre fognak szert tenni, teljes újramérés és rajzolással – eddig több, mint 1000 méter felmérve már (Kagyó)

A Hideg-lelős szűk meanderének spontán tágulása után több új aknát is talált a Tóth Attila által vezetett csapat (Spáda Ágnes Ilka)